

KĀRSAVAS NOVADA PAŠVALDĪBA

Kārsavas novada Attīstības programmas 2012. – 2018.gadam

Trīs gadu uzraudzības ziņojums

2012.-2014.gads

Kārsava, 2015

Ievads

Kārsavas novada Attīstības programmas 2012.-2018.gadam pirmā redakcija tika izstrādāta, pamatojoties uz likumu „Par Pašvaldībām”, „Attīstības plānošanas sistēma likumu” un „Reģionālās attīstības likumu”, kas nosaka, ka katrai vietējai pašvaldībai ir jāizstrādā vidēja termiņa (līdz 7 gadiem) attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas attiecīgās vietējās pašvaldības attīstības prioritātes. Attīstības programmā tiek sniegts arī ieskats esošajā novada sociālekonomiskajā situācijā un tiek pausts nākotnes redzējums par Kārsavas novada vēlamu attīstību perspektīvā, nosakot attīstības vīziju, mērķus, uzdevumus un atsevišķos gadījumos arī konkrētākus pasākumus uzdevumu izpildei.

Programma izstrādāta, ņemot vērā LR Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas (pašlaik VARAM) „Metodiskos ieteikumus attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī”.

Attīstības programmas galvenais mērķis ir veidot pamatu Kārsavas novada teritorijas ilgtspējīgai un līdzsvarotai attīstībai, t.i. uzlabot Kārsavas novada iedzīvotāju dzīves kvalitāti, veidot līdzsvarotu novada teritorijas attīstību gan pilsētā, gan lauku teritorijā, sekmēt tā ekonomisko izaugsmi, sociālo stabilitāti un vides kvalitāti.

Attīstības programmas projekts ir izstrādāts laika periodā no 2011.gada februāra līdz 2011. gada decembrim, Kārsavas novada domei sadarbojoties ar uzņēmumu SIA “Sustainable Advanced Solutions”.

Dokumenta izstrādes process tika organizēts paralēli darbam pie Kārsavas novada Teritorijas plānojuma 2012.-2024.gadam sagatavošanas, tādējādi nodrošinot šo dokumentu savstarpēju saikni, un sniedzot iedzīvotājiem iespēju izteikties vienlaicīgi gan par sociālekonomiskās, gan teritoriālās attīstības jautājumiem.

Kārsavas attīstības programmā ir noteikti 3 stratēģiskie mērķi un tiem atbilstošas 3 ilgtermiņa attīstības prioritātes. Izrietoši no ilgtermiņa prioritātēm ir noteiktas 8 vidēja termiņa prioritātes un tām atbilstošie sasniedzamie rādītāji, kā arī konkrēti rīcības virzieni, kas būtu veicami prioritāšu ietvaros. Atbilstoši rīcības virzieniem ir izstrādāts Rīcības plāns, pamatā plānojot Kārsavas novada attīstībai veicamos uzdevumus turpmākajiem 3 gadiem. Ņemot vērā mainīgo ekonomisko situāciju, Rīcības plāns nepieciešamības gadījumā ir jāaktualizē.

Attīstības programmas uzraudzības galvenie uzdevumi ir izvērtēt novada teritorijas attīstības progresu un attīstības programmas īstenošanas gaitā sasniegto.

Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtību nosaka Ministru kabineta noteikumu Nr.628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” 25.punkts „Uzraudzības pārskatu par attīstības programmas īstenošanas rezultātiem pašvaldība izstrādā ne retāk kā reizi trijos gados. Tajā ietver informāciju par veiktajām aktivitātēm, rezultatīvo rādītāju izmaiņas, secinājumus un ieteikumus turpmākajai rīcībai, kā arī informāciju par atbilstību ilgtspējīgas attīstības stratēģijā izvirzītajiem stratēģiskajiem mērķiem”.

Izstrādātajam dokumentam ir informatīvs un analītisks raksturs, lai informētu sabiedrību par sasniegtajiem rezultātiem un īstenotajiem pasākumiem, identificētu nepieciešamās darbības un precizējumus attīstības programmas Rīcību plānā, t.sk. Investīciju plānā.

Pārskatu par trīs gadu periodu un uzraudzības ziņojumu izstrādāja Kārsavas novada domes Attīstības nodaļa.

Trīs gadu uzraudzības ziņojums sastāv no sekojošām sadaļām: Ievads, Kārsavas novada attīstības raksturojuma, Attīstības programmas īstenošana, Secinājumi un priekšlikumi, Izmantotie literatūras avoti.

Kārsavas novada attīstības raksturojums

Kārsavas novada pēc teritorijas attīstības indeksa 2013.gadā ieņem 108.vietu, ar vērtējumu -1.424 un 2014.gadā – 109.vietu ar vērtējumu -1,54. Šie rādītāji ir ļoti zemi, taču neskatoties uz to, pašvaldība dara ļoti daudz lietas novada attīstības virzienā.

Pēc statistikas ziņām 2012.gadā deklarēti 6660 iedzīvotāji. Piedzimuši 27 cilvēki, miruši 149 cilvēki.

Novada budžetu būtiski ietekmēja Krājbankas krahs, kur tika iesaldēti pašvaldības līdzekļi Ls745407 apmērā. Glabātās rezerves Krājbankā bija paredzēts iztērēt 2012.gadā novada attīstībai, ES projektu realizēšanai, ēku kapitāliem remontiem, pamatkapitāla veidošanai, materiāli tehniskās bāzes atjaunošanai. Zaudēto līdzekļu rezultātā 2012.gada budžets veidots ar pamatbudžeta deficītu (- 691230LVL) un speciālā budžeta deficītu (- 54172LVL). Deficīta segumam plānots atgūt līdzekļus Krājbankas reorganizēšanas gaitā. Kārsavas novada pašvaldības budžets sastāv no pamatbudžeta un speciālā budžeta.

Tomēr daļēji iecerētos pasākumus ļāva realizēt Valsts budžeta grozījumu rezultātā saņemtā palīdzība no Valsts kases.

2012.gadā Kārsavas novads ir noslēdzis sadarbības līgumus ar Baltkrievijas Puhoviču rajonu, Azerbaidžānas Gusaru rajonu, Ļņingradas apgabala Šļiselburgas pilsētu. Tapa kopējie attīstības un kultūras apmaiņu projekti.

Pēc statistikas ziņām 2013.gadā deklarēti 6534 iedzīvotāji. Piedzimuši 52 cilvēki, miruši 99 cilvēki.

2013.gada jūnijā notika pašvaldību vēlēšanas, kur 8 deputāti tika ievēlēti no jauna, bet darbu turpināja 7 iepriekšējās vēlēšanās ievēlētie deputāti. 2 no jaunievēlētajiem deputātiem bija jaunāki par 25 gadiem.

2013.gada budžeta veidošanas pamatnosacījums ir pašvaldības autonomo funkciju īstenošanas nodrošināšana un finanšu resursu piešķiršana iesāktajiem un perspektīvā plānotajiem projektiem, kas vērsti uz resursu ietaupījumu, novada teritorijas attīstību un infrastruktūras sakārtošanu.

Pēc statistikas ziņām 2014.gadā deklarēti 6279 iedzīvotāji. Piedzimuši 35 cilvēki, miruši 92 cilvēki.

2014.gada budžeta veidošanas pamatnosacījums ir pašvaldības autonomo funkciju īstenošanas nodrošināšana un finanšu resursu piešķiršana iesāktajiem un perspektīvā plānotajiem projektiem, kas vērsti uz resursu ietaupījumu, novada teritorijas attīstību un infrastruktūras sakārtošanu.

2015. gada sākumā plānots pabeigt projekta „Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai Malnavas pagasta PII „Sienāzītis” realizāciju. Tiks realizēti 3 iesāktie projekti ar Lauku atbalsta dienesta līdzfinansējumu- „Koncerttērpu izgatavošana Kārsavas novada sieviešu korim „Austra”, kur kopējais plānotais finansējums sastāda

3514,57 Eur, projekts „Skatītāju krēslu iegāde novada kultūras namu vajadzībām”, kur kopējais plānotais finansējums sastāda 8466,98 Eur un projekts „Ģimenes atbalsta centriņa „Paspārne” izveide sociālo pakalpojumu nodrošināšanai Salnavas pagastā ar kopējo finansējumu 5400 Eur. Ar mērķi paaugstināt Kārsavas novada teritorijā piekļuves iespējas internetam pēc iespējas plašākam sabiedrības lokam, plānots realizēt projektu ”Publisko interneta pieejas punktu attīstība Kārsavas novadā” . Projekta rezultātā tiks izveidoti 2 jauni bezvadu interneta pieejas punkti ar datortehniku un 18 bezvadu interneta piekļuves punkti visās teritoriālajās vienībās. PIPP būs brīvi pieejami 24 stundas diennaktī visām iedzīvotāju grupām, arī iedzīvotājiem ar kustību traucējumiem. Kopējās plānotās projekta izmaksas ir 28996,08 Eur. Norvēģu finanšu instrumenta ietvaros tiks realizēts projekts „Lietpratīga pārvaldība un Latvijas pašvaldību veiktspējas uzlabošana”, kuru pilnībā 12 943,62 Eur apmērā finansē šī programma, bet pašvaldība plāno ieguldīt 2816,00 Eur. Projekta ietvaros tiek piesaistīti 3 eksperti pašvaldības izglītības un kultūras jomā, sociālā darba un veselības aprūpes jomā un sabiedrisko pakalpojumu un mājokļu politikas jomā, kuri piedalās dažādos semināros un apmācībās, sagatavo nepieciešamo informāciju datu bāzei un izstrādā pašvaldības uzlabošanas plānu attiecīgajā jomā.

Plānots izstrādāt tehnisko dokumentāciju vairākiem objektiem, lai varētu veiksmīgi startēt nākošā plānošanas perioda izsludinātajos projektu konkursos . Tiek uzsākts darbs pie Kārsavas vidusskolas stadiona tehniskā projekta izstrādes, Vienības ielas 64 ēkas tehniskā projekta izstrādes, Malnavas ciema ūdenssaimniecības objektu tehnisko projektu izstrādes. Lai veicinātu uzņēmējdarbības attīstību novadā, sakārtotu degradētās teritorijas, veicinātu vides ilgtspēju un teritoriālo izaugsmi un radītu jaunas darba vietas, pašvaldība plāno izstrādāt Tehniskos projektus un piedalīties ar savu līdzfinansējumu uzņēmējiem svarīgu objektu sakārtošanā. Plānots atbalstīt jaunus uzņēmējus un šim mērķim 2015. gada budžetā atvēlēti 5000 Eur.

Pašvaldība turpina darbu pie īpašumu sakārtošanas un ierakstīšanas zemesgrāmatās, kā arī ar savu līdzfinansējumu plāno piedalīties biedrību projektu realizācijā.

Attīstības programmas īstenošana

Kārsavas attīstības programmā ir noteikti 3 stratēģiskie mērķi un tiem atbilstošas 3 ilgtermiņa attīstības prioritātes. Izrietoši no ilgtermiņa prioritātēm ir noteiktas 8 vidēja termiņa prioritātes un tām atbilstošie sasniedzamie rādītāji, kā arī konkrēti rīcības virzieni, uzdevumi un projekti, kas būtu veicami prioritāšu ietvaros.

Vidēja termiņa prioritāte VP1 Uzņēmējdarbības vides un infrastruktūras attīstība

Vidēja termiņa prioritātes VP1 īstenošanai ir iepļānoti 2 virzieni. Rīcības virziens RV 1.1 Atbalsta infrastruktūra un pakalpojumi uzņēmēju attīstībai un RV 1.2 Vides attīstības uzņēmējdarbības veikšanai un septiņi uzdevumi. Šīs prioritātes īstenošanai Investīciju plānā iestrādāts 1 projekts.

Viens no uzdevumiem rīcību virziena īstenošanai, bija – Plānojot teritorijas attīstību, saglabāt lauksaimniecībā izmantojamās zemes lauksaimnieciskajai darbībai. Šis uzdevums ir izpildīts pilnībā, 2012.gada 22.oktobrī ir apstiprināts Kārsavas novada Teritorijas plānojums 2012.-2024.gadam. Teritorijas plānojumā ir noteiktas Novada nozīmes lauku zemes, ko nedrīkst apmežot.

Pašvaldība regulāri atvēl telpas dažādu semināru organizēšanai, kā arī pašvaldības darbinieki aicina vieslektoros par uzņēmējiem aktuāliem jautājumiem.

Pašvaldība sadarbojas ar inženierkomunikāciju nodrošinātājiem, realizējot dažādus projektus.

Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits ir audzis no 282 (2010.gads) līdz 303 (2014.gads). Arī 10 lielāko uzņēmumu apgrozījums ir audzis 5849839 (2010.gads) līdz 11922594 (2014.gads).

Vidēja termiņa prioritāte VP2 Uzņēmējdarbību atbalstošas pašvaldības pārvaldības attīstība

Vidēja termiņa prioritātes VP2 īstenošanai ir iepļānoti 3 virzieni. Rīcības virziens RV 2.1 Sadarbības attīstīšana uzņēmējdarbības sekmēšanai; RV2.2 Pašvaldības atbalsts uzņēmumu izveidei un attīstībai un RV 2.3 Tūrisma attīstības stimulēšana un 20 uzdevumi. Šīs prioritātes īstenošanai Investīciju plānā iestrādāti 6 projekti.

2012. un 2013.gads bija aktīvi sadarbības līgumu noslēgšanai, kopā tika noslēgti 4 sadarbības līgumi ar ārvalstu partneriem, sekmējot kultūras, izglītības un attīstības sadarbību. 2012.gadā realizēts viens projekts, kas tieši vērsts uz pārrobežu sadarbību.

Pašvaldība izveidoja tūrisma informācijas centru un aktīvi piedalās izstādēs tūrisma jomā. Realizēts projekts: *Vizuālā tēla uzlabošana Dziesmu svētku dalībniekiem-Kārsavas*

novada amatierkolektīviem, kas sekmējis Kārsavas novada atpazīstamību. Realizēts projekts: *Informatīvo stendu un velosipēdu stendu izgatavošana un uzstādīšana*, kas ir daļa no lielā projekta *Tūrisma infrastruktūras sakārtošana*.

Ir iesākts projekts: *Kārsavas kultūrvēsturiskā centra labiekārtošana*; realizēts projekts: *Latvijas-Krievijas pierobežas pašvaldību vienotas kultūras informācijas telpas un sadarbības tīkla veidošana, izmantojot radošo literiāri-māksliniecisko potenciālu (EST-LAT-RUS FORGET A HYRRY)*.

Kopumā šajā prioritātē ik gadu tiek veikti darbi, kas sekmē plānoto mērķu sasniegšanu.

Vidēja termiņa prioritāte VP3 Iedzīvotāju izglītības līmeņa un sabiedriskās aktivitātes palielināšana, kā arī kultūras un sporta pieejamības veicināšana

Vidēja termiņa prioritātes VP3 īstenošanai ir ieplānoti 5 virzieni. Rīcības virziens 3.1 Izglītības un sporta infrastruktūras attīstība; RV 3.2 Uzlabot izglītības iestāžu, sporta pieejamību un to resursu izmantošanu novada attīstībai, kā arī dzīves uzlabošanai; RV 3.3 Interesu izglītības, kā arī mūžizglītības attīstība un pilnveidošana; RV 3.4. Nodrošināt kultūras iestāžu un aktivitāšu pieejamību; RV 3.5. Novadu iedzīvotāju un viesu kultūras dzīves aktivizēšana un 20 uzdevumi, kā arī 29 projekti Investīciju plānā.

Šīs prioritātes īstenošanai ir īstenoti vairāki projekti, tostarp, bērnu un jauniešu aktīvas atpūtas laukumu izveide ciematu centros; Atpūtas teritorijas izveide Malnavas ciemā. Ir iesākta būvprojektu izstrāde bērnu dārzu siltināšanai. Izglītības iestādes regulāri veic mācību materiālu, inventāra iegādi, veic nelielus kosmētiskos remontus.

Šīs prioritātes izpildes analīzei tika noteikti 7 rādītāji. Iedzīvotāju skaits laika posmā no 2011.gada – 6941 līdz 2014.gadam 6458 ir samazinājies par 7%. Līdz ar to samazinājies arī izglītojamo skaits izglītības iestādēs no 1025 (2011.gadā) uz 947 (2014.gadā). Toties līdz ar piedāvājuma paplašināšanos ir ievērojami pieaudzis interešu izglītības programmu izglītojamo skaits no 196 (2011.gadā) līdz 638 (2014.gadā). NVO skaits ir audzis no 25 (2011.gadā) uz 34 (2014.gadā).

Novadā tiek atbalstīta kultūras dzīve, tāpēc pieaug amatiermākslas kolektīvu un interešu klubu/dalībnieku skaits no 470 (2011.gadā) uz 520 (2014.gadā). ik gadu tiek renovēts viens kultūras nams.

Bibliotēkas apmeklētāju skaits ir audzis no 14055 (2010.gadā) uz 27877 (2014.gadā).

Kopumā šajā prioritātē ik gadu tiek veiksmīgi īstenoti projekti, kas sekmē plānoto mērķu sasniegšanu.

Vidēja termiņa prioritāte VP4 Veselības un sociālās aprūpes pieejamības uzlabošana

Vidēja termiņa prioritātes VP4 īstenošanai ir iekļauti 2 virzieni. Rīcības virziens 4.1 Sociālās aprūpes pakalpojumu popularizēšana un pieejamības uzlabošana un RV 4.2 Veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības uzlabošana un 6 uzdevumi, kā arī 3 projekti Investīciju plānā.

2013.gadā tika īstenots Eiropas Sociālā fonda projekts - Sociālo pakalpojumu mobilās brigādes izveide Kārsavas novadā.

Šīs prioritātes analīzei tika noteikti 4 rādītāji. Sociālo pakalpojumu – aprūpi mājās saņēmušo personu skaits ir samazinājies no 139 (2010.gadā) uz 102 (2014.gadā), kaut gan bija plānots pieaugums šajā pozīcijā. Personu skaits, kas uzturas Kārsavas slimnīcas īslaicīgas uzturēšanas sociālās aprūpes nodaļā, personu skaits mēnesī no 11 (2010.gadā) un 15 (2014.gadā). Trūcīgo personu ieguvušo statusu personu skaits 1647 (2010.gads) samazinājies uz 1126 (2014.gads), kas ir vērtējami pozitīvi. Ambulatorie apmeklējumi pie ārstiem uz 1 iedzīvotāji ir palikuši 2010.gada līmenī, attiecīgi – 3,4.

Vidēja termiņa prioritāte VP5 Nodarbinātības un sabiedriskās aktivitātes stimulēšana

Vidēja termiņa prioritātes VP5 īstenošanai ir iekļauti 2 virzieni. Rīcības virziens 5.1 Bezdarbnieku iesaiste nodarbinātības pasākumos un RV 5.2 Sabiedrisko organizāciju izveides un darbības stimulēšana un 4 uzdevumi, kā arī 2 projekti Investīciju plānā.

Ik gadu pašvaldība iesaistās NVA rīkotajos bezdarbnieku nodarbinātības pasākumos, izmantojot visu kvotu, ko piešķir NVA, tādējādi nodrošinot pagaidu darbu bezdarbniekiem.

Neskatoties uz to, ka novadā palielinās uzņēmumu skaits, novadā ir ļoti liels bezdarbs, tas nav krities zem 23% visu plānošanas periodu. Bezdarba līmenis svārstās pa sezonām, vasarā tas ir vismazākais, tomēr tāpat liels, saglabājoties vismaz 23% līmenī.

Nodarbināto skaits ir pieaudzis no 1062 (2010.gadā) līdz 1515 (2014.gadā).

Vidēja termiņa prioritāte VP6 Pašvaldības pārvaldības attīstība

Vidēja termiņa prioritātes VP6 īstenošanai ir iekļauti 3 virzieni. Rīcības virziens 6.1 Pašvaldības iekšējās un ārējās informācijas aprites uzlabošana, RV 6.2. E-pakalpojumu attīstība, RV 6.3 Pašvaldības kapacitātes paaugstināšana un efektivitātes uzlabošana un 7 uzdevumi, kā arī 2 projekti Investīciju plānā.

Novada pašvaldības mājas lapa tiek nepārtraukti uzturēta, tajā tiek ievietota visa aktuālā informācija. Tiek pievienoti aizvien jauni e-pakalpojumi, tādējādi nodrošinot iedzīvotājiem ātrāku pakalpojumu saņemšanu.

2014.gadā uzsākts projekts *Publisko interneta pieejas punktu attīstība Kārsavas novadā*, kā rezultātā tiks nodrošinātas vairākas bezmaksas bezvadu interneta pieejas.

Pašvaldības administrācijas piedāvāto e-pakalpojumu skaits ir pieaudzis no 6 (2011.gadā) līdz 22 (2014.gadā). personu skaits, kas piedalījušās aptaujā par pašvaldības darbu un tā uzlabošanu ir pieaudzis no 120 (2011.gadā) līdz 160 (2014.gadā).

Kopumā šajā prioritātē ik gadu tiek veiksmīgi īstenoti projekti, kas sekmē plānoto mērķu sasniegšanu.

Vidēja termiņa prioritāte VP7 Infrastruktūras attīstība

Vidēja termiņa prioritātes VP7 īstenošanai ir ieplānoti 5 virzieni. Rīcības virziens 7.1 Kārsavas novada sasniedzamības uzlabošana un ceļu/ielas infrastruktūras attīstību; RV 7.2 Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība; RV 7.3 Ilgtspējīgas atkritumu savākšanas nodrošināšana; RV 7.4 Nodrošināt kapsētu pieejamību; RV 7.5 Nodrošināt glābšanas un avārijas dienestu pieejamību un 10 uzdevumi, kā arī 14 projekti Investīciju plānā.

Ik gadu tiek atjaunots ceļu segums atkarībā no finanšu resursiem, vairāki posmi renovēti projektu ietvaros. Viens no vērienīgajiem projektiem ceļu infrastruktūrā ir *Vienības ielas rekonstrukcija Kārsavas pilsētā*.

Ik katru gadu attīstības projektiem tiek piesaistīti naudas līdzekļi: 2012.gadā – 1569818 LVL; 2013.gadā – 190562 LVL; 2014.gadā – 740487 EUR.

2012.gadā ir atjaunots ielu apgaismojums vienā ciematā.

Turpinās aktīvs darbs pie projektiem šajā prioritātē. 2014.gadā sākās jauns ES plānošanas periods, kā rezultātā tiks pārskatīti plānotie projekti.

Vidēja termiņa prioritāte VP8 Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un dabas resursu ilgtspējīga izmantošana

Vidēja termiņa prioritātes VP8 īstenošanai ir ieplānoti 4 virzieni: RV8.1 Attīstīt derīgo izrakteņu ieguves nozares attīstību; RV 8.2Pašvaldības vides sakārtošana; RV 8.3 Energoefektivitātes paaugstināšana un centralizēta siltumapgādes sistēmas attīstības; RV 8.4 Kultūrvēsturiskā mantojuma un tā ekonomiskā potenciāla attīstība un 15 uzdevumi, kā arī 17 projekti Investīciju plānā.

Izstrādājot Kārsavas novada Teritorijas plānojuma 2012.-2024.gadam, tika noteiktas prasības derīgo izrakteņu ieguvei.

2012.gadā realizēts viens energoefektivitātes paaugstināšanas projekts. 2013.gadā tika dibināts viens alternatīvā kurināmā ražošanas uzņēmums.

Secinājumi un priekšlikumi

Attīstības programmas uzdevums ir iezīmēt novada attīstības virzienus un mērķus 7 gadu periodam un, veicot programmas ieviešanas uzraudzību, sekot pašvaldības attīstības izvirzītajām prioritātēm.

Vērtējot Rīcības plānā un Investīciju plāna plānoto uzdevumu un projekti izpildi, var secināt, ka kopumā 3 gadu laikā novada pašvaldībā īstenotie pasākumi atbilst Attīstības programma izvirzītajām prioritātēm, un veicina programmā plānoto mērķu sasniegšanu.

Visu plānoto aktivitāšu izpilde ir vērtējama kā apmierinoša, ņemot vērā pašvaldības ikgadējā budžeta iespējas. Jāņem vērā fakts, ka 2014.gads iezīmējās kā jauns Eiropas Savienības plānošanas perioda sākuma gads, taču daudzām programmām nebija izstrādāti nosacījumi naudas apgūšanai un lielākoties šajā gadā notika iepriekšējā perioda fondu atlikumu apgūšana.

Pozitīvi vērtējams ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaita pieaugums, trūcīgo personu skaita samazinājums. Bezdarba līmenis vidēji paliek nemainīgs, un tas pārsniedz 23% robežu, kas ir ļoti liels bezdarba līmenis.

Jāmin, ka novadā pakāpeniski samazinās iedzīvotāju skaits, kas nozīmē arī izglītojamo skaita samazināšanos. Tomēr iedzīvotāji ir, aktīvi gan apmeklējot pasākumus, bibliotēkas, kultūras iestādes, gan aktīvi iesaistās amatierkolektīvos.

Liela cerība tiek likta uz jauno plānošanas periodu – 2014.-2020.gads, kad būs daudzas iespējas realizēt projektus. Tāpēc jau tagad notiek sagatavošanās darbi – tiek izstrādāti tehniskie projekti, tiek apzinātas idejas un potenciālie projekti.

Nepieciešamības gadījumā tiks precizēts Investīciju plāns un Rīcības plāns, iekļaujot jaunus plānotos projektus.

Pašvaldībā notiek nepārtraukts darbs ar iedzīvotājiem, aicinot tos izteikt viedokļus gan par konkrētiem projektiem, gan par novada attīstību kopumā. Tiek uzklausi visi interese.

Visi pašvaldībā veicamie darbi tiek vērti uz Attīstības programmā un Ilgtermiņa attīstības stratēģijā noteikto mērķu un vīziju sasniegšanu.

Izmantotie literatūras avoti

- 1) Kārsavas novada gada pārskats, 2012.gads
- 2) Kārsavas novada gada pārskats, 2013.gads
- 3) Kārsavas novada gada pārskats, 2014.gads
- 4) Kārsavas novada Attīstības programma 2012.-2018.gadam
- 5) Pašvaldības iestāžu sniegtā informācija